

ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาใน โรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2
Strategic Management Network of Cooperation to Raise Education Quality In Small
Primary Schools In Nan Primary Education Service Area Office 2

ชยพล คำชะอุ่น¹

พูนชัย ขาววิราช² ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว³ ไพโรภ รัตนชวงค์⁴

¹ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

²อ.ดร. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³อ.ดร. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

⁴อ.ดร. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Chayapon Comyaoun¹

Phoonchai Yawirach² Somkiat Tunkeaw³ Pirop Rattanachuwang⁴

¹Doctor of Education Education management Chiangrai Rajabhat University

²Major Advisor Faculty of Education Chiangrai Rajabhat University

³Co – Advisor Faculty of Education Chiangrai Rajabhat University

⁴Co – Advisor Faculty of Education Chiangrai Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยมีแผนการวิจัยใน 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและความต้องการการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 1 และครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาน่าน เขต 2 จำนวน 48 โรงเรียน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จำนวน 192 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาและประเมินยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 จำนวน 48 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีแบบสอบถามและจัดประชุมสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนที่ 3 พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ทางการศึกษา จำนวน 6 คน โดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปสาระสำคัญตามประเด็น ผลการวิจัยมี ดังนี้

ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 สภาพการดำเนินงาน ปัญหาและความต้องการการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากแบบสอบถาม สรุปประเด็นสำคัญคือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ และไม่ได้รับการอบรมพัฒนา ในเรื่องการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา จำนวนครูไม่เพียงพอ ครูมีภาระงานสอนและงานมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาในการปฏิบัติงานตามคำสั่ง ส่วนความต้องการการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากแบบสอบถาม สรุปประเด็นสำคัญคือ ควรมีการอบรมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ต้องการมีครูที่เพียงพอ และต้องการให้มีการสนับสนุนเงินงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด

การศึกษายุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่ามี 5 ยุทธศาสตร์คือ 1) สร้างโอกาสทางการศึกษา 2) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 3) พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา และ 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ส่วน คือ 1) ส่วนนำ 2) ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มี 9 ยุทธศาสตร์คือ 1) สร้างโอกาสทางการศึกษา 2) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 3) พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา 6) การบริหารหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัดผู้เรียนที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก 7) ส่งเสริมการระดมทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดการศึกษา 8) ส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก และ 9) การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ 4 ด้าน คือ 1) การพัฒนาระบบการวางแผนและการบริหารจัดการให้ชัดเจน 2) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศด้วย ICT 3) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 4) การพัฒนาผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนและมีขึ้นในการพัฒนายุทธศาสตร์ 4 ชั้น คือ ชั้น ที่ 1 การตรวจสอบสภาพแวดล้อม ชั้นที่ 2 การจัดทำยุทธศาสตร์ ชั้นที่ 3 การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ ชั้นที่ 4 การควบคุมและประเมิน ส่วนที่ 3 เป็นการบริหารสู่ความสำเร็จ

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์ , การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ , คุณภาพการจัดการศึกษา

Abstract

The purpose of this study was to develop a strategic management network of cooperation to raise education quality in the primary small. Nan primary education service area office 2 region by plan research in 3 step. Step 1 study operation the problems and needs of network of cooperation to promote the quality education in primary school is small. Under the office of Education 2 Nan county population, as administrators, teachers, teachers during class. 1 and teachers level 2 small elementary schools Nan primary education service area office 2 of District of 48 school. By using the multi-stage were 192 people the tools used in the research. The questionnaire, interview and survey data analysis method, percentage, mean, standard deviation, content analysis and summary. Step 2 examine and evaluate the strategic management network of cooperation to raise the quality of

education in small schools Nan primary education service area office 2 carried out currently. Population and sample the small school. Nan primary education service area office 2 region of 48 people were selected by a specific. Instruments used in this study are questionnaire and the focus group discussions. Data analysis and standard deviations. Content analysis and summarize. Step 3 development strategic management cooperation network to raise education quality in the primary small. Nan primary education service area office 2 territorial area population as an expert on management strategy in education. The 6 people selected by purposive sampling tool used in the research interview. Data analysis using content analysis and summary on the result.

Strategic management network of cooperation to raise the quality of management education in primary schools is small. Nan primary education service area office 2. Nan County State operation. The problems and needs of network of cooperation to promote the quality education in primary school found that the smaller overall at the moderate level. For the problems of the cooperation network to promote the quality education in primary school is small. Overall at the moderate level. From the questionnaire, the important issues were the lack of knowledge, understanding, and not the training development. On the network management to raise the quality of education, cooperation of teacher, teachers have enough workload and work too. Makes no time in working order. The needs of cooperation network to promote the quality education in the elementary schools, small overall at the high level. From the questionnaire, the important issues are to be trained teachers to have the knowledge and understanding of the implementation of strategy management to raise the quality of education, cooperation network want to have a teacher adequately. And want to have a budget of support departments.

Study on strategic management of network of cooperation to raise the quality of education in schools, it was found that the small 5 strategy is 1) Create educational opportunities 2) Improve the quality and standard of education 3) To develop the management system, efficient and sustainable 4) Strengthening, and the availability of an entity of schools and 5) Encourage the participation of all sectors in the management study found that overall at the moderate level.

The developed strategic management network of cooperation to raise education quality in small primary schools in Nan primary education service area office 2. The main elements 3 parts. The first part is the second part is a strategic management network of cooperation to raise education quality in small primary schools in Nan primary education service area office 2. There are 9 strategy, 1 create educational opportunities and development strategy 2 quality standard study strategy 3 development management system, powerful and sustainable strategic 4 strengthening, and the availability of an entity of schools. Strategy 5 encourage the participation of all sectors in the study strategy 6 administration, curriculum standards and indicators students consistent with the context of the small school strategic. 7 promote raise sufficient resources in the study. 8 strategy to promote the use of media technology and innovation that suits a small school. Strategic public relations and communication 9 by creative a major focus 4 aspects 1) system development planning and management, make clear. 2) Developing information system with ICT 3) Development of teachers and educational personnel. 4) The development of every participant and a step in the development of strategic 4 step is the step that 1 monitoring environment. Step 2 strategy formulation step 3 of strategy implementation. Step 4 control and evaluation was used. The third part management success.

Key words: Strategic , Collaborative Network Management , Quality of Education

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน รัฐบาลมุ่งเน้นการจัดตั้งโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่เพื่อการขยายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมและทั่วถึง และต้องส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้ได้มาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนด แต่ยังคงพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากและมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดเป็นนโยบายและเป้าหมายในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพ ลดจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กให้เหมาะสมกับแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา โดยกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถคงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ที่กำหนดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอภาคกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงต่อเนื่องและมีคุณภาพ โดยไม่ต้องมีค่าใช้จ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) จึงกำหนดแนวทางการบริหาร ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้วยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ให้สามารถดำรงอยู่ตามความจำเป็นอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยมอบหมายให้แต่ละเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตทั่วประเทศ สรุปผลนวัตกรรมการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบที่เป็นแบบอย่าง เพื่อให้สามารถขยายผลให้กว้างขวางขึ้น จึงเสนอแนะให้มียุทธศาสตร์และเงื่อนไขในการดำเนินการ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ศูนย์โรงเรียน (School Center) ยุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมือ (Collaborative Networks) และยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning) ซึ่งจะเห็นได้ว่า ยุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมือ เป็นทางเลือกสำคัญเพื่อการเป็นศูนย์กลาง (Hub) ของชุมชนและศูนย์โรงเรียน (School Center) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไปและเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของประเทศไทย การสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน การแบ่งงานกันทำ การแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน บทบาทของความร่วมมือจะขยายออกไปจากการให้ความร่วมมือทางการศึกษา ไปสู่ความร่วมมือในการสร้าง ความเข้มแข็งในด้านอื่น ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสมควรจัดกลุ่มบุคคลหรือหน่วยงาน / องค์กรที่สมัครใจ ที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน ในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือภายใต้หลักการกระจายอำนาจและความเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม คล่องตัว สมบูรณ์ เรียบร้อย มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา และควรคำนึงถึงองค์ประกอบหลักของเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ การมีสมาชิก ผู้นำเครือข่าย การมีส่วนร่วมของสมาชิก การเรียนรู้ร่วมกัน การลงทุน การสื่อสาร การมีผลประโยชน์ร่วมกัน และความสนใจร่วมกัน รวมทั้งสมาชิกต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน มีความเสมอภาค สมัครใจ การแลกเปลี่ยน การบริหารจัดการและการปฏิบัติงานโดยมีจุดหมายร่วมกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 1) จากการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวข้างต้นพบว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีนักเรียน 120 คน ลงมา มีจำนวน 11,720 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.77 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด โดยที่โรงเรียนเหล่านี้ประสบปัญหาในการบริหารจัดการ ได้แก่ ไม่สามารถบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค ทำให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กขาดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างต่ำตลอดจนขวัญและกำลังใจของบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กไม่ดีพอ ส่งผลให้มีคุณภาพการศึกษาค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียน ขนาดใหญ่และขนาดกลาง เนื่องจากขาดความพร้อมด้านปัจจัยหลายด้าน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบุไว้ 2 ประการคือ

1. นักเรียนจากโรงเรียนขนาดเล็กมีคุณภาพต่ำกว่านักเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้น ขาดแคลน สื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อและเทคโนโลยีที่มีราคาแพง เป็นต้น

2. โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ กล่าวคือ การลงทุนค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่าซึ่งตามมาตรฐาน อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน 1 : 25 แต่สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราส่วนครูต่อนักเรียน 1 : 8 - 11

จากสภาพการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการนำยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาลงสู่การปฏิบัติจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการดำเนินงาน ทั้งในระดับโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ตกต่ำของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ยังไม่ผ่านการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาจากภายนอก รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีรูปแบบการเป็นเครือข่ายที่หลากหลายและแตกต่างกันในด้านบริบทและปัจจัยที่สนับสนุนของโรงเรียนขนาดเล็กให้ดีขึ้นสืบไป

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและความต้องการการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 จำนวน 55 โรงเรียน และสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 48 โรงเรียน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเขตอำเภอ โดยแยกเขตอำเภอ จำนวน 7 อำเภอ ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม โดยแจกแจงไปตามสัดส่วนของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยวิธีจับสลากแยกเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในแต่ละอำเภอตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนในแต่ละเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน ขั้นตอนที่ 4 ทำการสุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารและครูวิชาการ โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 1,2 โดยการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลาก ช่วงชั้นละ 1 คน ได้ผู้บริหาร 48 คน ครูวิชาการ 48 คน ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 1 48 คนและครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 48 คน รวมทั้งหมด 192 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ 3) แบบสำรวจ

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ จากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ข้างต้น

3.3 นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขอคำแนะนำและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาในแบบสอบถาม ของข้อคำถาม จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดลองใช้ กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.5 นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น .99

3.6 ปรับปรุงและจัดทำแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ใช้วิธีการจัดส่งและรับแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง เก็บแบบสอบถามได้ 192 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ สำหรับสภาพการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ปัญหาการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ และความต้องการการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามครั้งนี้ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ส่วนที่เป็นปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะในแต่ละขั้นตอนที่เป็นแบบปลายเปิด ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่และสรุปสาระสำคัญ

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปสาระสำคัญ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและประเมินยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 จำนวน 48 โรงเรียน จำนวนผู้บริหาร 48 คนและการประชุมสนทนากลุ่ม เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 แต่ละอำเภอ โดยการสุ่มอย่างง่าย อำเภอละ 2 โรงเรียน จำนวน 14 โรงเรียน จำนวนผู้บริหาร 14 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามและจัดการประชุมสนทนากลุ่ม

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ จากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามผลในขั้นตอนที่ 1

3.3 นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขอคำแนะนำและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาในแบบสอบถามของข้อคำถาม จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.5 นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น .99

3.6 ปรับปรุงและจัดทำแบบประเมินที่สมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ใช้วิธีการจัดส่งและรับแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ เก็บแบบสอบถามได้ 48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนนี้ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดประชุมสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปสาระสำคัญ

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

1. สร้างยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ทางการศึกษา จำนวน 6

คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.3.1 กำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

1.3.2 จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์

1.3.3 ทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

1.3.4 ผู้วิจัยแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกการสัมภาษณ์ ทั้งในรูปแบบบันทึกเป็นเอกสาร และการบันทึกเสียง

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปสาระสำคัญตามประเด็น

2. ตรวจสอบและยืนยันยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา การบริหารการศึกษา จำนวน 9 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบและแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.3.1 กำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ระบุรายการข้อมูลที่ต้องการ

2.3.2 จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์ และรายการข้อคำถามแต่ละประเด็น

2.3.3 ทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

2.3.4 แก้ไข และปรับปรุงเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4.1 ผู้วิจัยติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางโทรศัพท์เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4.2 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความร่วมมือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำหนังสือดังกล่าวพร้อมด้วยแบบ

ประเมินยุทธศาสตร์ฉบับร่างและแนวคำถามในการสัมภาษณ์ไปส่งมอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเองพร้อมทั้งติดต่อนัดหมายเพื่อกำหนดวัน เวลาและสถานที่ในการให้สัมภาษณ์

2.4.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ที่ผู้ทรงคุณวุฒิกำหนด

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามครั้งนี้ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปสาระสำคัญ แล้วนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ไปพิจารณาปรับปรุงยุทธศาสตร์

ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปสาระสำคัญ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงยุทธศาสตร์และการนำเสนอยุทธศาสตร์

3. นำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการปรับปรุงยุทธศาสตร์และนำเสนอยุทธศาสตร์ โดย

3.1 สังเคราะห์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจากขั้นตอนที่ 3 ตามประเด็นที่ศึกษา

3.2 ปรับปรุงยุทธศาสตร์ตามประเด็นของการศึกษา โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3 นำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจากนั้นจึงจัดทำรายงานการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาให้ความเห็น

3.4 ปรับปรุงแก้ไข และจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 สรุปผลการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงาน ปัญหาและความต้องการการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 พบว่า มี 5 ยุทธศาสตร์คือ 1) สร้างโอกาสทางการศึกษา 2) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 3) พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา และ 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา สำหรับสภาพการดำเนินงานการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) โดยยุทธศาสตร์ที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.59$) และยุทธศาสตร์ที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 2.46$) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ($\bar{X} = 2.46$) ส่วนปัญหาการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) โดยยุทธศาสตร์ที่มีปัญหาสูงสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 3.61$) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ($\bar{X} = 3.61$) และยุทธศาสตร์ที่มีปัญหาต่ำสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างโอกาสทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.05$) และความต้องการการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) โดยยุทธศาสตร์ที่มีความต้องการสูงสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.65$) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ($\bar{X} = 3.61$) และยุทธศาสตร์ที่มีความต้องการต่ำสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างโอกาสทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.51$)

2. ผลการศึกษาและประเมินยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$) โดยยุทธศาสตร์ที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างโอกาสทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.48$) และยุทธศาสตร์ที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.26$)

3. การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 พบว่า ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ส่วน คือ 1) ส่วนนำ 2) ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 และ 3) การบริหารสู่ความสำเร็จ โดย ส่วนนำ ประกอบด้วย ความนำ วัตถุประสงค์ แนวคิดและหลักการและเงื่อนไขของยุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ประกอบด้วย 9 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1) สร้างโอกาสทางการศึกษา 2) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 3) พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา 6) การบริหารหลักสูตร มาตรฐาน และตัวชี้วัดผู้เรียนที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก 7) ส่งเสริมการระดมทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดการศึกษา 8) ส่งเสริมการใช้สื่อวัฒนธรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก 9) การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ แต่ละยุทธศาสตร์มีขั้นตอนในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ 4 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 การตรวจสอบสภาพแวดล้อม ขั้นที่ 2 การจัดทำยุทธศาสตร์ ขั้นที่ 3 การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ ขั้นที่ 4 การควบคุมและประเมิน มีจุดเน้นที่สำคัญ 4 ด้าน 1) การพัฒนาระบบการวางแผนและการบริหารจัดการให้ชัดเจน 2) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศด้วย ICT 3) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) การพัฒนาผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนสำหรับการบริหารสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย การบริหารสู่ความสำเร็จ แนวทางการนำยุทธศาสตร์ไปใช้และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยได้นำเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงาน ปัญหาและความต้องการการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 พบว่า

สภาพการดำเนินงานการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยยุทธศาสตร์ที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา และยุทธศาสตร์ที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนยังมีภาระงานต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายส่วนกลางซึ่งมีนโยบายที่มากมายที่โรงเรียนจะต้องปฏิบัติตาม ทำให้การบริหารเครือข่ายความร่วมมือยังดำเนินการได้ไม่เต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทัศน์ ลาหนองแคน (2550 : ก-ข) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน อีก 2 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยของแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย คือด้านความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ด้านการปฏิรูป

การเรียนรู้ : ผู้เรียนสำคัญที่สุด ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ด้านหลักสูตรสู่การเรียนรู้ ด้านครูและบุคลากรมืออาชีพ และด้านเทคโนโลยีสู่การเรียนรู้

ปัญหาการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยยุทธศาสตร์ที่มีปัญหาสูงสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่มีปัญหาลดที่สุด คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างโอกาสทางการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูยังมีภาระงานที่นอกเหนือจากการสอนมาก ประกอบกับการได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอทำให้ปัญหาการบริหารเครือข่ายความร่วมมือยังคงเป็นปัญหาอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัย สุทัศน์ ลาหนองแคน (2550 : ก-ข) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนชั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตาม แผนกลยุทธ์ของโรงเรียนชั้น พื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมาก 6 ด้าน อีก 2 ด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยของแต่ละด้านจากมากไป นาน้อย คือด้านความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ : ผู้เรียนสำคัญที่สุด ด้านการบริหาร จัดการ โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ด้านหลักสูตรสู่การเรียนรู้ ด้านครูและบุคลากรมืออาชีพ และด้าน เทคโนโลยีสู่การเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรพัทธ์ สุนทรวิภาต (2559 : 23 – 33) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการจัดการศึกษาของ โรงเรียนชายขอบจังหวัดเชียงราย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองให้ความสำคัญระดับมากกับการที่ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือมาร่วมกิจกรรมของโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบอีกว่าหน่วยงานของรัฐและเอกชนไม่ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเช่นกัน

ความต้องการการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยยุทธศาสตร์ที่มีความต้องการสูงสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมในการเป็นนิติบุคคล และยุทธศาสตร์ที่มีความต้องการต่ำสุด คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างโอกาสทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนยังเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของนักเรียนให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย ชิวปรีชา (2551) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐของต่างประเทศ พบว่า โดยทั่วไปแล้ว โรงเรียนในลักษณะนี้ มีอำนาจในการบริหารวิชาการ โดยเน้นการตอบสนองความต้องการของชุมชน โรงเรียนมีหลักสูตรเป็นของตนเอง สามารถจัดโปรแกรมการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ออกแบบร่วมกันระหว่างครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความอิสระจากกฎเกณฑ์และการควบคุมแบบ โรงเรียนทั่วไป มีอิสระในการบริหารงานบุคคลที่สถานศึกษาสามารถคัดเลือกครูและกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาเป็นของตนเอง มีสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดนโยบาย และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหาร สำหรับการบริหารจัดการสถานศึกษาในกำกับของไทย พบที่โรงเรียน มหิดลวิทยานุสรณ์ (องค์การมหาชน) มีการออกกฎหมายและข้อบังคับในการบริหารจัดการของตนเองเป็นการเฉพาะ ในลักษณะขององค์การมหาชน จึงมีอิสระในการบริหารจัดการที่ชัดเจนเบ็ดเสร็จในฐานะที่เป็นองค์การมหาชน ขึ้นตรงต่อกระทรวงศึกษาธิการ เพียงแต่การจัดการศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นสำคัญที่ได้เสนอไว้ น่าสนใจ คือ ความสำเร็จของการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคล ไม่ได้อยู่ที่ว่าเป็นโรงเรียนนิติบุคคลที่เป็นส่วนราชการ โรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ โรงเรียนนิติบุคคลที่เป็นองค์การมหาชน หรือ โรงเรียนนิติบุคคลในชื่ออื่น ๆ ที่อาจกำหนดขึ้นมา หากแต่อยู่ที่ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จพร้อมมูล คือ มีคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนที่มีความรู้ ความสามารถสูงในการกำหนดนโยบาย และกำกับดูแล อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถรอบรู้ทางการบริหารจัดการและงานวิชาการ มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการบริหารจัดการ ครูมีจำนวนเพียงพอ มีความรู้ ความสามารถในวิชาชีพของตน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน

2. ผลการศึกษาและประเมินยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 พบว่ามี 5 ยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ 1) สร้างโอกาสทางการศึกษา 2) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 3) พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา และ 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ในการปฏิบัติพบว่าโดยภาพรวมรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยยุทธศาสตร์ที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างโอกาสทางการศึกษา และยุทธศาสตร์ที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนยังไม่มีความพร้อมในการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในหลาย ๆ ประการ ทั้งด้านบุคลากรไม่เพียงพอ งบประมาณไม่เพียงพอและความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียกับทางโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ จิระ พระสุพรรณ (2554 : 101-107), สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2555 : 15-26), ขวัญทิพย์ ชินเศรษฐวงศ์ (2557 : 146-152), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558), จรุญ จัรบบัง (2555 : 65) ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาองค์กรเรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่าย ในลักษณะดังกล่าวเช่นกัน

3. ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ดังนี้

องค์ประกอบของยุทธศาสตร์ที่กำหนดมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบหลักของยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษา ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นว่า องค์ประกอบหลักของยุทธศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้เพราะได้รับการยอมรับทั้งในเชิงวิชาการและในระดับปฏิบัติการ ดังที่ Eisner (1976 : 192-193) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบ โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีแนวคิด รูปแบบการประเมินที่เป็นความชำนาญเฉพาะทางในเรื่องที่จะประเมิน ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้นิยาม เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง ผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง โดยเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้นจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั้นเอง สำหรับองค์ประกอบที่เป็น ส่วนนำ มีรายละเอียดได้แก่ 1) ความนำ 2) วัตถุประสงค์ 3) แนวคิดและหลักการ 4) เจเนอรัลของยุทธศาสตร์ จะส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ซึ่งทางโรงเรียนควรจะต้องทำการศึกษา ความนำ วัตถุประสงค์ แนวคิดและหลักการและเจเนอรัลของยุทธศาสตร์ เพื่อให้ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ดังที่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (www.msociety.go.th/document/news/news_1277.doc : 2558) กล่าวถึง องค์ประกอบของยุทธศาสตร์ คือ 1) การกำหนดพันธกิจ (Mission) 2) การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ให้กับหน่วยงาน 3) การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ (Strategy Issue) 4) การกำหนดเป้าประสงค์ (Goal) ของแผนยุทธศาสตร์ 5) การสร้างตัวชี้วัด (Key Performance Identification) 6) การกำหนดค่าเป้าหมาย (Target) สำหรับองค์ประกอบส่วนที่สองคือ ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 มี จำนวน 9 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1) สร้างโอกาสทางการศึกษา 2) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 3) พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา 6) การบริหารหลักสูตร มาตรฐาน และตัวชี้วัดผู้เรียนที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาด

เล็ก 7) ส่งเสริมการระดมทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดการศึกษา 8) ส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก และ 9) การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ในแต่ละยุทธศาสตร์มีขั้นตอนการพัฒนา 4 ขั้นตอน คือ 1) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม 2) การจัดทำยุทธศาสตร์ 3) การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ และ 4) การควบคุมและประเมิน มีจุดเน้นที่สำคัญ 4 ด้าน 1) การพัฒนาระบบการวางแผนและการบริหารจัดการให้ชัดเจน 2) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศด้วย ICT 3) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 4) การพัฒนาผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ดังที่ Stephen P. Robbin (1999 : 239) กล่าวว่าไว้ว่าการบริหารยุทธศาสตร์มีความสำคัญ 6 ประการคือ 1) ช่วยให้หน่วยงานบริหารการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น 2) ช่วยให้หน่วยงานบริหารการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานเป็นสากล เป็นระบบและสอดคล้องกัน 3) ช่วยให้หน่วยงานกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของหน่วยงานได้อย่างชัดเจน 4) ช่วยให้หน่วยงานสามารถคาดคะเนปัญหาและหาทางแก้ไขได้ 5) ช่วยให้ผู้บริหารของหน่วยงานมีภาวะผู้นำและมีวิสัยทัศน์กว้างขวาง 6) ช่วยให้การบริหารการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานของหน่วยงานสอดคล้องและสนับสนุนแนวคิดการบริหารอื่น เช่น แนวคิดการปฏิบัติราชการตามคำรับรองของหน่วยงาน และแนวคิดการจัดการสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศและสอดคล้องกับ สนานิจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (2546 : 43-49), ดำรง วัฒนา (2547 : 47), จิระ พระสุพรรณ (2554 : 101-107), สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2555 : 15-26), ขวัญทิพย์ ชินเศรษฐวงศ์ (2557 : 146-152), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558), จรุง จักรบัง (2555 : 65), Wheelen and Hunger (2012 : 132) ที่ได้เสนองานวิจัย ยุทธศาสตร์และขึ้นในการดำเนินการ ไว้ในลักษณะเดียวกันนี้ ส่วนองค์ประกอบที่สาม คือ การบริหารสู่ความสำเร็จมี จำนวน 3 ตอน ได้แก่ 1) การบริหารสู่ความสำเร็จ 2) แนวทางการนำยุทธศาสตร์ไปใช้ 3) เจ็อนไขสู่ความสำเร็จ เพื่อให้ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่สอดคล้องกับบริบทของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2 ดังที่ อรชา เขียวฉนิ (2556 : 81 - 89) กล่าวว่า การบริหารงานให้สำเร็จนั้น ต้องกำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงานที่มีลักษณะเป็นความคิดเชิงนามธรรมมาทำให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ โดยคิด โครงการหรือกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จหรือตัวบ่งชี้ให้มีความชัดเจนด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการจัดทำคู่มือการใช้ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับโรงเรียน โดยขยายรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีแนวปฏิบัติครบถ้วน สอดคล้องกับลักษณะการจัดองค์การของโรงเรียน สามารถปฏิบัติได้ง่าย เหมาะกับการที่โรงเรียนจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ เพื่อเป้าหมายที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนมากที่สุด

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาทำความเข้าใจยุทธศาสตร์ให้ชัดเจน เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง มีการนำยุทธศาสตร์ไปใช้ในโรงเรียนอย่างสมบูรณ์และใช้ตลอดกระบวนการ มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการนำยุทธศาสตร์ไปใช้อย่างต่อเนื่อง มีการประเมินและปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาและมีการเผยแพร่ความสำเร็จในการนำยุทธศาสตร์ไปใช้

1.3 ครูผู้สอน ควรนำแนวคิดยุทธศาสตร์และคู่มือการบริหารเครือข่ายความร่วมมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนเพื่อสร้างองค์ความรู้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะมีการศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนำยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษา

ขนาดเล็ก เพื่อที่จะสามารถนำยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็กไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2547). **การจัดการความรู้**. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2558, จาก
www.m-society.go.th/document/news/news_1277.doc
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- ขวัญทิพย์ ชินเศรษฐวงศ์. (2557). **ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน**. (ปริญญาปรัชญาคุษฎี
บัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพมหานคร.
- จรรยา จักรบง. (2555). **รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ด้วยกระบวนการวิจัย
เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม** สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยบูรพา.ชลบุรี.
- จิระ พระสุพรรณ. (2554). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิผล**. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรคุษฎีบัณฑิต).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ชลบุรี.
- ดำรง วัฒนา. (2547). **ยุทธศาสตร์การบริหารภาครัฐ หลักการและวิธีการ**. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย ชิวปรีชา และคณะ. (2551). **แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ: กรณีโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์**.
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ไธพทย์ สุนทรวิภาต. (2559). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเชียงใหม่**. *วารสาร
สังคมศาสตร์วิชาการ*. 9(3), 23 – 33.
- สนานจิตร์ สุขธนทรัพย์. (2546). **บริบททางการบริหารการศึกษา**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการดำเนินงานโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก**.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2558). **แผนยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก พ.ศ. 2558-2561**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559**.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุทัศน์ ลาหมองแคน. (2550). **การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
เขต 2**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- อรชา เขียวมณี. (2556). **การใช้วงจรคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3**. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรังสิต.
- Eisner, E. (1976). "Education Connoisseurship and Criticism : Their Form and Functions in Educational Evaluation," **Journal of
Aesthetic Education**.
- Stephen P. Robbin. (1999). **Management**. New jersey: Prentice – Hall Inc.
- Wheelen, T. L., & Hunger, J. D. (2012). **Concepts in strategic management and business policy (13th ed.)**. Upper Saddle
River, NJ: Pearson.